

Legacy Monitor Netherlands

LEGACY MONITOR CONSORTIUM

SAMENVATTING REPORT 2016

Over dit project

Legacy Monitor Netherlands is een project dat jaarlijks het schenken via het testament onderzoekt, analyseert en een voorspelling geeft. Onze doelstelling is het:

- analyseren van sectortrends in nalatenschappen-inkomsten
- volgen van economische, sociale en juridische drivers van schenken via het testament
- onderzoeken van houding en gedrag van (potentiële) erflaters
- voorspellen van toekomstige nalatenschappen-inkomsten
- benchmarken van de resultaten van afzonderlijke non-profits
- faciliteren van kennisdeling m.b.t. de nalatenschappenmarkt

Dit rapport gaat in op twee onderdelen van het onderzoek van dit jaar: de vooruitzichten voor de Nederlandse nalatenschappen sector voor de komende tien jaar en het gedrag en de houding van Nederlanders ten opzichte van testamenten in relatie tot goede doelen. Met dank aan de elf deelnemende goede doelen voor het delen van deze informatie met de gehele sector en met de hoop dat dit andere non-profits stimuleert om deel te nemen aan het volgende onderzoek.

Vooruitzicht nalatenschappen tot 2025

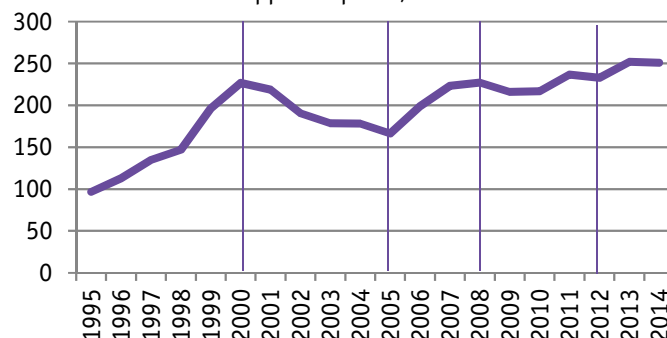
Nalatenschappen zijn een substantiële bron van inkomsten voor de grote Nederlandse goede doelen. In 2014 ontvingen de honderd grootste nalatenschappenontvangers samen 250 miljoen euro uit testamenten. Dat staat voor 23% van de inkomsten uit eigen fondsenwerving en voor 9% als we ook overheidsbijdragen, sponsoring en bijdragen van loterijen meerekenen. Ook binnen deze groep van 100 grote doelen domineren enkele extra grote fondsen: de twaalf grootste ontvangers van nalatenschappen staan voor 65% van de top-100 inkomsten. We schatten dat deze twaalf goed zijn voor een kwart van alle nalatenschappeninkomsten van non-profitinstellingen in Nederland.

In de laatste 15 jaar zagen de top-100 organisaties hun inkomsten uit nalatenschappen groeien met een gemiddeld van 1,6% per jaar. De jaarlijkse groeicijfers varieerden echter sterk; omhoog in periodes van economische groei en omlaag tijdens recessies. Van 2008 tot 2012 kende de nalatenschappenmarkt een sterke dip

door de wereldwijde recessie, maar sinds 2013 zien we een herstel.

Markt nalaten volgt economische cyclus

Inkomsten nalatenschappen top 100, CBF - €m

CBF, Legacy Foresight

Legacy Foresight heeft een mathematisch model gemaakt van de Nederlandse nalatenschappenmarkt. Dit model laat zien dat de groei de komende 10 jaar sterker zal zijn dan in het recente verleden. Doorslaggevend daarbij zijn:

- toename van jaarlijks aantal sterfgevallen
- verbetering van de economie, in het bijzonder de waarde van onroerend goed en effecten

Helaas lijkt de economische onzekerheid door de beslissing van de Britten om de Europese Unie te verlaten, de groei van de Nederlandse nalatenschappenmarkt aan te tasten, vooral op de korte termijn. Groot-Brittannië en Nederland zijn nauw met elkaar verweven handelspartners en de Nederlandse export zal geraakt worden, tenzij de nieuwe handelsovereenkomsten goed uitpakken. Dat zal het Nederlandse BNP negatief beïnvloeden en waarschijnlijk ook de huizenprijzen en aandelenkoersen. Dat zal vervolgens waarde van erfstellingen beïnvloeden en daarmee de inkomsten van goede doelen. Erfstellingen bepalen immers voor 80% de waarde van de nalatenschappeninkomsten.

Ondanks de huidige onzekerheid, is de centrale voorspelling 3% groei per jaar over de komende 10 jaar (2015-2025), een florissante toename vergeleken bij de 1,6% die we van 1999 – 2014 zagen.

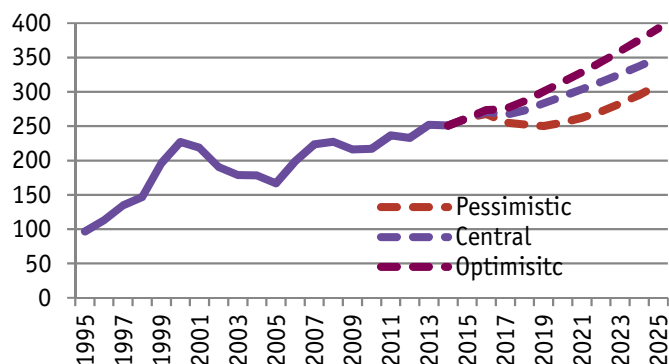
Naast de centrale voorspelling schetst Legacy Foresight ook twee alternatieve scenario's. In het pessimistische scenario gaan we uit van een Brexit met een grotere schade voor de Britse en Nederlandse economie, waarbij tussen 2016 en 2020 de Nederlandse aandelenkoersen met 6% per jaar dalen en de huizenprijzen afnemen met 2% per jaar.

In het optimistische scenario nemen we aan dat de korte termijn impact van Brexit op de economie veel minder groot is en dat er zelfs een positieve impact is op de economie die zal leiden tot structurele positieve hervormingen binnen de EU, met een direct effect op de Nederlandse economie.

We kennen een waarschijnlijkheid van 45% toe aan de centrale voorspelling, 40% aan de pessimistische en 15% aan de optimistische voorspelling.

Alternatieve markt vooruitzichten

Huidig prijspeil, inkomsten nalatenschappen, , €m

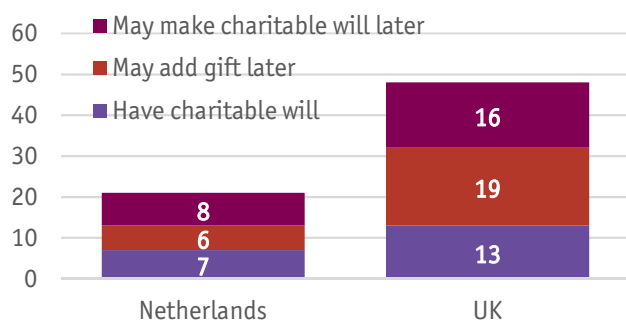
CBF, Legacy Foresight

In aanvulling op de analyse van de nalatenschappen-inkomsten van goede doelen, voerden we ook een donateursenquête uit naar gedrag en houding ten opzichte van het maken van testamenten en goede doelen. Dit onderzoek, uitgevoerd door de online onderzoeksspecialist Populus, omvatte een representatieve steekproef onder 1000 Nederlandse 50-plussers. Het onderzoek werd gelijktijdig in de UK uitgevoerd waardoor we de twee landen goed konden vergelijken.

Het onderzoek laat zien dat 7% van de Nederlandse 50-plussers al een testament heeft met een goed doel daarin en dat nog eens 14 % open staat voor het idee om dit te gaan doen. Overigens blijken Britten twee-maal vaker een goeddoelentestament te hebben en er ook twee maal vaker voor open te staan.

Britten tweemaal vaker open voor het idee

% 50-plus dat een goede doelentestament heeft of overweegt

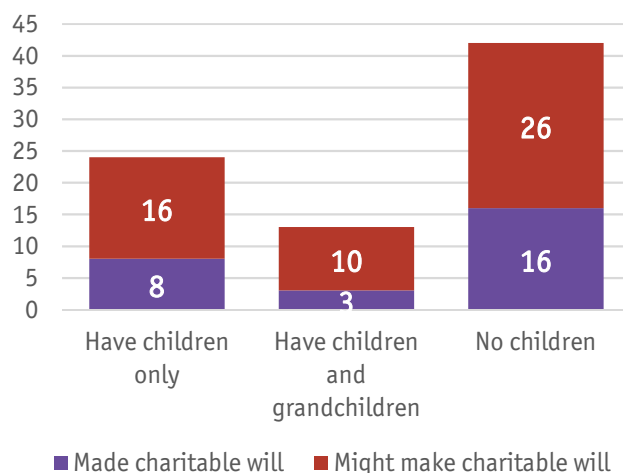

Populus for Legacy Foresight, UK and NL, April 2016

Net als in de UK zijn ook in Nederland mensen zonder kinderen een erg belangrijke doelgroep voor nalatenschappenwerwers. Een op de vijf geïnterviewde Nederlanders gaf aan geen kinderen te hebben. In deze groep bleek men veel vaker te willen nalaten aan goede doelen: 16 % had dit al vastgelegd en nog eens 26% gaf aan dit te overwegen.

Ouderen zonder kinderen laten vaker na aan goede doelen

% Nederlandse respondenten, wel of geen kinderen

Populus for Legacy Foresight, NL only, April 2016

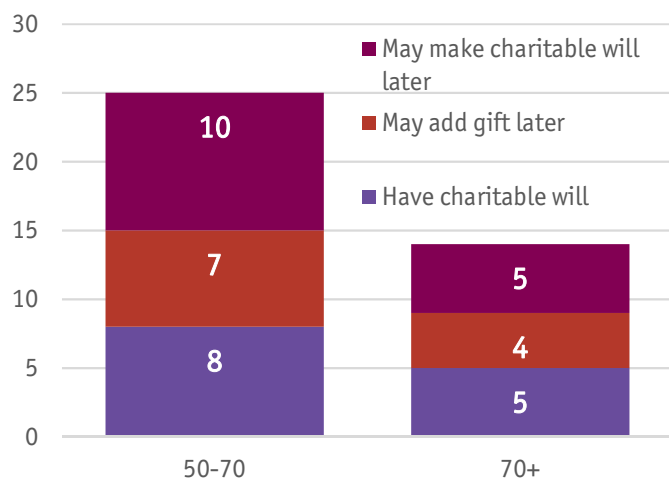
Nederlanders hebben veel minder vaak een testament. Van de vijftigplussers stelt 40%: "Ik heb geen testament en ik ga dat ook niet maken". Slechts 11% van de Britten beaamde deze stelling. De opvatting in Nederland is dat het voor de bescherming van de rechten van nabestaanden vaak niet nodig is om een testament te maken. Voor een substantiële minderheid van de ondervraagde Nederlanders vormen de veronderstelde hoge kosten van een testament een beletsel. Dit geldt speciaal voor mannen en voor mensen zonder kinderen. Voor de 60% oudere Nederlanders die een testament hebben of overwegen, is de belangrijkste aanleiding; 'het voorkomen van ruzie in de familie', daarna volgt; 'veranderde familieomstandigheden' zoals geboorte van kleinkinderen, scheiding of het overlijden van een partner.

Het onderzoek laat zien dat 40% van de Nederlandse testamenten herzieningen van eerdere wilsbeschrijvingen zijn. Het blijkt dat twee derde van de testamenten ouder is dan 5 jaar en een derde zelfs ouder dan 15 jaar! Dit suggereert dat veel testamenten verouderd zijn. Strategieën die praktische ondersteuning bij het maken van een testament bieden en die helpen de kostendrempel te slechten, kunnen bijdragen aan een toename van testamenten en daarmee ook aan meer testamenten met goede doelen.

Binnen het onderzoek hebben we twee generaties nader onderzocht: de babyboomers (50-69 jaar) en de 'war babies' (70+). We zagen dat de Nederlandse babyboomers veel meer open staan voor het idee om goede doelen te begunstigen dan de oudere generatie: 25 % van de 'boomers' staat open voor het idee om een goed doel op te nemen in het testament tegen 14% van de 'war babies'. Tegen het licht van de omvang en rijkdom van de babyboomers is dit een positieve indicatie voor toekomstige nalaten-schappeninkomsten.

Babyboomers staan meer open voor het idee van geven via het testament

% Nederlandse respondenten per leeftijd

Populus for Legacy Foresight, NL only, April 2016

Het onderzoek laat zien dat het maken van een testament in Nederland meestal vrij laat in het leven plaats vindt en dat daarom de 70-plus groep nu over het maken van een testament benaderd dient te worden. Communicatie met babyboomers zou zich moeten focussen op algemene communicatie over het nalaten aan goede doelen, om zo het idee voor later te laten groeien.

Hoe verder met het Legacy Foresight onderzoek?

Voor 2017 plannen we een uitbreiding van het onderzoek met een grotere groep deelnemende goede doelen. Dat maakt het mogelijk om samen:

- meer data te verzamelen in de hele sector voor een robuuste benchmark
- de marktanalyse verder te verdiepen
- het donateuronderzoek uit te breiden middels focusgroepen of surveys
- nieuwe issues te onderzoeken zoals de ontwikkeling van inkomsten en vermogen van de oudere Nederlanders

We zullen daarvoor innovatieve nalatenschappen-fondsenwervers benaderen met de vraag over deelname en onderwerpen die men nader onderzocht wil zien.

Voor meer informatie:

Arjen van Ketel

arjen@arjenvanketel.nl

Dit onderzoek is mogelijk gemaakt door elf vooraanstaande goede doelen, samen goed voor 25% van de belangrijke nalatenschappensector.

Dank aan:

Greenpeace

Hartstichting

KNGF Geleidehonden

Leger des Heils

Liliane Fonds

Nierstichting

Oxfam Novib

Reumafonds

UNICEF

Wakker Dier

Wereld Natuur Fonds

Legacy Foresight is hét Britse Instituut voor analyse van de nalatenschappen- en 'in-memory' giften. Het waardeert de marktsituatie, maakt vooruitzichten voor inkomsten en onderzoekt donateursmotivatie. Het werk van deze onderzoeksgroep wordt ingezet bij zowel lopend prestatie management als bij lange-termijn strategieontwikkeling. Sinds hun eerste nalatenschappenproject, nu 22 jaar geleden, heeft Legacy Foresight voor meer dan 100 vooraanstaande goede doelen gewerkt.

Arjen van Ketel is de Nederlandse adviseur in werving van nalatenschappen. Hij doet marktonderzoek, strategieontwikkeling en geeft training en opleiding in de werving van nalatenschappen. Hij initieerde de Richtlijn werving nalatenschappen en schreef het Handboek Nalatenschappen. In 2014 introduceerde hij Legacy Foresight in Nederland. In 2017 verschijnt de derde editie van de Nederlandse 'Monitor'.